

Pukanenské noviny

číslo 5/2011

ročník XIV

cena 0,70 €

Slovo na úvod

Vážení čitatelia,
v uplynulých týždňoch do Pukanca zavítali dve vzácne návštevy zo zahraničia. Prvou bola rodina Hammerbacher, ktorá sa v našej obci zúčastnila oslavy 20. výročia spolupráce s miestnym podnikom. Pri tejto príležitosti starosta obce udelil čestné občianstvo Christine Hammerbacherovej. V Pukaneci sme privítali aj hosti z rumunského Nadlaku, kde žije početná slovenská menšina. Zástupcovia organizácií Slovákov žijúcich v Rumunsku Pukančanom priblížili fungovanie spoločenského života a zachovávanie tradícií svojich predkov.

V jesennom vydaní Pukanenských novín sa dozvieme aj to, o čom rokovali poslanci obecného zastupiteľstva a aký projekt obec pripravuje v najbližšom období. Slávnosť Poďakovanie za úrodu bola spojená s vyhlásením výsledkov súťaže o najkrajšiu predzáhradku a balkón. Prečítajte si spomienky na mladosť aj neľahké vojnové časy v Pukaneci.

Príjemné čítanie Vám želá

Žofia Kyselová

20 rokov spolupráce

Bolo šťastím pre Pukanec, že pred dvadsiatimi rokmi sa po zrodení myšlienky aj zrealizovala úzka spolupráca našej drevárskej fabriky s rodinnou firmou Hammerbacherovcov. Tá zabezpečila prácu, a tým aj živobytie pre mnoho tunajších rodín. Pred deviatimi rokmi ako prejav vďaky obyvateľov a samosprávy obce udelilo Obecné zastupiteľstvo dnes už zosnulému pánovi Hammerbacherovi čestné občianstvo obce Pukanec. Tentoraz pri príležitosti dvadsaťročnej spolupráce na návrh starostu udelilo Obecné zastupiteľstvo čestné občianstvo Pukanca manželke zosnulého a súčasnej hlave rodiny Hammerbacherovcov – Christine Babette Sofie Hammerbacherovej za prínos o rozvoj a šírenie dobrého mena obce Pukanec. Tento slávnostný akt sa uskutočnil 31. augusta v zasadacej miestnosti Obecného úradu. Spolu

s úradným záznamom o udelení čestného občianstva obce Pukanec, som pani Hammerbacherovej odovzdal aj knižnú publikáciu Tou pukanskou bránou, aby aj doma, v Nemecku, stále pripomínala ľudí, ktorí jej ako i celej rodine Hammerbacherovcov vďačia za splnenie túžob o tvorivej práci ako i za životnú istotu a zabez-

pečenie ich rodín. Osobne som presvedčený, že úzka spolupráca Pukanca tak naklonenej milej rodiny Hammerbacherovcov, s našimi ľuďmi vo fabrike, ako aj so samotnou obcou, bude pokračovať ešte dlhé roky v priateľskom a tvorivom súzvuuku.

Ján Kováčik,
starosta

• Foto: Daniel Borik

Z počiatkovej nedôvery sa stalo pravé priateľstvo

Hospodárstvo Hammerbacher s.r.o a Hammerbacher SK spolupracujú 20 rokov. Toto sa v Pukaneci na Slovensku veľkolepo oslavovalo.

Pohľad dozadu

Začiatky: V časoch rozpadu východného bloku v 80. rokoch chýbali vtedajšiemu nábytkovému kombinátu zákazníci. Krátko po páde tzv. železnej opony došlo k prvým kontaktom so spoločnosťou Hammerbacher s.r.o z veľkého nemeckého okresného mesta Neumarkt.

Spolupráca: V decembri 1991 sa začali prvé dodávky.

Neumarkt. Od roku 1991 dostáva Hammerbacher GmbH, výrobca kancelárskeho nábytku,

výrobky zo slovenského Pukanca. Z počiatkovej zákazníkoodávateľského vzťahu vzniklo v priebehu rokov skutočné partnerstvo, ktoré pokračovalo kúpou väčšinového podielu slovenského partnera Neumarkterským podnikom. Už niekoľko rokov figuruje slovenská firma pod názvom Hammerbacher SK.

Počas nemecko-slovenského "Oktoberfestu" 170 zamestnancov v Pukaneci spolu s delegáciou z Neumarktu oslavovalo spoluprácu.

Riaditeľ a spolujiteľ pukanskej firmy, Jaroslav Borik, vyzdvihol vo svojej slávnostnej reči históriu vzájomnej spolupráce. Bolo potrebné prekonať veľa

prekážok a problémov, ale v priebehu času sa kontakty tak zúžili, že zvýšený podiel Neumarkterovcov v slovenskom podniku bol logickým vyvrcholením. Ako najväčší zamestnávateľ v okolí, si je firma vedomá svojej sociálnej zodpovednosti a vybavila nábytkom počítačové priestory miestnej školy.

Riaditeľ Bernhard Hammerbacher opísal, ako zo vzájomnej počiatkovej nedôvery v priebehu niekoľkých rokov vzniklo pravé partnerstvo a kamarátstvo. Tajomstvom úspechu bola dôvera a rešpekt na oboch stranách. Predovšetkým modernizácia podniku v Pukaneci so svojimi 30-tisíc štvorcovými metrami produkčnej

plochy bola vždy dôležitým bodom Neumarkterovcov. Medzičasom sa pomocou moderných strojov vyrába široká paleta kancelárskeho nábytku.

Míľnikom vzájomnej spolupráce bolo naštartovanie spoločného elektronického dátového systému začiatkom roku 2011. Všetky pracoviská sú tak spojené stálou linkou.

Pri oslavách bolo senior-šéfke pani Christine Hammerbacher starostom obce Jánom Kováčikom udelené čestné občianstvo Pukanca. Pani Hammerbacher sa poďakovala finančným darom miestnej materskej školy.

Preložil Ján Farbák (originál článku z Neumarketer Tagblatt nádeťe na 6. str.)

O čom rokovalo obecné zastupiteľstvo?

Obecné zastupiteľstvo v Pukaneci, Uznesenie č. 4/2011 - MOZ

A: konštatuje, že:

1. Obecné zastupiteľstvo je uznášaniaschopné, nakoľko z 9 poslancov sa rokovania zúčastnilo 5 poslancov.

B: berie na vedomie:

1. Informáciu starostu obce o pripravovanej návšteve rumunského Nadlaku, kde sa uskutoční konferencia o živote a diele tamajšieho farára Ev. a.v. cirkvi, pukanského rodáka Ivana Bujnu.

2. Informáciu starostu obce o rokovaní so Západoslovenskou vodárenskou spoločnosťou vo veci viničného vodovodu v Pukaneci a vodovodu na Majeroch.

C: ruší

1. Dražbu obecných bytov na ulici Záhradná 17 a Viničná cesta 24 v Pukaneci. 3. Bod C, odst.14 uznesenia OZ č. 5/2011-OZ zo dňa 28.4.2011.

2. Zámer č. 2/2011 odpredať časť obecného pozemku vo vlastníctve obce Pukanec, Deziderovi Uharčekovi a manželke Miroslave Uharčekovej, bytom Nová Dedina č. 477, ako prípad osobitného zreteľa.

D: schvaľuje:

1. Spolučasť obce Pukanec vo výške 5 % z celkových oprávnených výdavkov na projekt: Modernizácia a rozšírenie separovaného zberu ... vo výške 1,9453 € na jedného obyvateľa, Spoločnosti pre separovaný zber TATIAR.

2. Predloženie žiadosti o nenávratnú finančnú pôžičku k projektu: operačný program životné prostredie prioritná os 4-odpadové hospodárstvo, 4.1 podpora aktivít v oblasti separovaného zberu. Názov projektu: Zberný dvor pre separovaný odpad – Obec Pukanec. Výška celkových výdavkov na projekt: 866 424,75 €. Výška spolufinancovania projektu zo strany žiadateľa z celkových oprávnených výdavkov: 43 321,25 €, t.j. 5 %.

3. Zámer obce č. 5/2011 odpredať obecný 3-izbový byt na ulici Záhradná 17 v Pukaneci.

4. Zámer obce č. 6/2011 odpredať obecný 2-izbový byt na ulici Viničná cesta 24 v Pukaneci.

5. Zámer obce Pukanec č. 7/2011 odpredať časť obecného pozemku vo vlastníctve obce Pukanec, Daniele Jakubisovej, bytom Levice, Saratovská 45 a Eve Lovászovej, bytom B.Štiavnica, Hutnícka č. 1, ako prípad osobitného zreteľa.

6. Zámer obce Pukanec č. 8/2011 odpredať časť obecného pozemku vo vlastníctve obce Pukanec, Jaroslavovi Weincillerovi, bytom Pukanec, Za múrom 13 a spol., ako prípad osobitného zreteľa.

7. Presun rokovania Obecného zastupiteľstva v Pukaneci z

30.9.2011 na 5. 10.2011 o 16.00 hodine.

E: odporúča:

1. Starostovi obce oficiálne vyjadriť poďakovanie Samuelovi Kyškovskému za predloženie súhrnu podnetov občanov na zlepšenie života v obci.

2. Starostovi obce zistiť možnosti a podmienky deratizácie obecných objektov (zdravotné stredisko, MŠ atď)

Mgr. Ján K o v á č i k, v.r.

starosta obce

Obecné zastupiteľstvo v Pukaneci, Uznesenie č. 8/2011 - OZ

A: konštatuje, že:

1. Obecné zastupiteľstvo je uznášaniaschopné, nakoľko z 9 poslancov sa rokovania zúčastnilo 7 poslancov.

2. V zápisnici zo 7. zasadnutia OZ a zo 4. mimoriadneho zasadnutia OZ boli zaznamenané všetky prerokované skutočnosti.

B: berie na vedomie:

1. Kontrolu plnenia uznesenia z predchádzajúcich rokovaní OZ.

2. Správu o uskutočnených kultúrnych podujatiach v obci za I. polrok 2011.

3. Správu o plnení daní a poplatkov za I. polrok 2011.

4. Správu hlavného kontrolóra o kontrolnej činnosti za I. polrok 2011.

5. Návrh na riešenie situácie – Plynová kotliňa.

6. Návrh na riešenie zisteného nedostatku – OPS.

7. Zápisnicu Krajského lesného úradu v Nitre č. 5/2011 z výkonu štátneho dozoru v lesoch podľa § 62 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov v spol. Lespol, s.r.o., Pukanec.

8. Žiadosť Viliama Šámika, Lipová 70/9, Tlmače o odkúpenie stodoly, ktorá je majetkom obce Pukanec, na p.č. 1699.

9. Informáciu o cenovej ponuke na prestrešenie balkónov na najvyššom poschodí 18-BJ.

10. Informáciu starostu obce o návšteve Nadlaku v Rumunsku, kde sa konala konferencia o živote a diele tamajšieho farára Ev. a.v. cirkvi, pukanského rodáka Ivana Bujnu.

C: ruší:

1. VZN č. 8/2011 o výške príspevku zákonného zástupcu dieťaťa resp. žiaka na čiastočnú úhradu nákladov a určenie podmienok úhrady v školskej jedálni pri Základnej škole v Pukaneci a Materskej škole v Pukaneci.

D: schvaľuje:

1. Správu o hospodárení Lespol, s.r.o., Pukanec za I. polrok 2011.

2. Správu o hospodárení príspevkovej organizácie Obecný podnik služieb Pukanec za I. polrok 2011, s pripomienkami.

3. Správu o hospodárení THERMOSPOL, s.r.o., za I. polrok 2011,

s pripomienkami.

4. Správu o hospodárení ZŠ Pukanec za I. polrok 2011.

5. Monitorovaciu správu programového rozpočtu k 30.6.2011 (rozbor hospodárenia).

6. Úpravu rozpočtu obce Pukanec č. 3, tak ako bola predložená.

7. Prevod vlastníctva bytu č. 16 nachádzajúceho sa v bytovom dome s.č. 750, vchod č. 17 na Záhradnej 17, vedenom na Katastrálnom úrade Nitra, Správa Katastra Levice pre okres Levice, obec Pukanec, k.ú. Pukanec na LV č. 1775 pre vlastníka obec Pukanec, ako byt č. 16 nachádzajúci sa na 3. poschodí bytového domu s.č. 750, vchod č. 17, postavenom na p.č. C-KN 1782 a v podiele priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo výške 7766/119826 a spoluvlastníckom podiele k pozemku p.č. C-KN 1782 zastavané plochy a nádvorí vo výške 7766/119826 a o výmere 371 m² za cenu stanovenú dohodou vo výške 17 090 €, podiel 1/1 pre Jozefa Harabu, nar. 30.12.1981, bytom Pukanec, SNP 27.

Kúpna cena bola stanovená dohodou (na základe znaleckého posudku). Kúpna cena bude uhradená prevodom na účet obce. Kupujúci spolu s kúpnou cenou 17 090 € uhradí aj všetky náklady spojené s prevodom nehnuteľnosti, a to náklady za návrh na vklad vlastníckeho práva do KN vo výške 66 €.

8. Predaj časti obecného pozemku vo vlastníctve obce Pukanec, ako prípad osobitného zreteľa, podľa GP č. 20/2011, vypracovaného dňa 18.5.2011 Ing. Vladimírom Balúchom a to diel č. 1 o výmere 2 m² z EKN par.č. 6882/1 žiadateľom - Daniele Jakubisovej, bytom Levice, Saratovská 45 a Eve Lovászovej, bytom Banská Štiavnica, Hutnícka č.

9. Zámer obce č. 9/2011 odpredať obecný 2-izbový byt na ulici Viničná cesta 24 v Pukaneci.

10. Smernicu obce Pukanec č. 4 o verejnom obstarávaní pri zadávaní zákaziek s nízkou hodnotou.

11. Deratizáciu verejných objektov a verejných priestranstiev obce firmou CHEMIX D – ako víťaza malého verejného obstarávania.

12. VZN č. 9/2011 o výške príspevku zákonného zástupcu dieťaťa resp. žiaka na čiastočnú úhradu nákladov a určenie podmienok úhrady v školskej jedálni pri Základnej škole v Pukaneci a Materskej škole v Pukaneci.

13. Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na 2. polrok 2011 tak ako bol predložený.

14. Predaj časti obecného pozemku vo vlastníctve obce Puka-

nec, ako prípad osobitného zreteľa, diel 1 o výmere 239 m², diel 2 o výmere 1556 m² a diel č. 3 o výmere 47 m² z EKN p.č. 5345/2, Stanislavovi Považanovi, bytom Kozárovce 31, za cenu stanovenú dohodou vo výške 1,60 €/m².

15. Ponuku obce odpredať obecný pozemok KÚ Pukanec, p.č. 1699 ako stavebný pozemok o výmere 560 m², za minimálnu cenu 18,59 €/m².

16. Predaj časti pozemku vo vlastníctve obce Pukanec, ako prípad osobitného zreteľa žiadateľom – Jaroslavovi Weincillerovi, Pukanec, Za múrom 13 a spol., z EKN p.č. 1475/5 za cenu 1,63€/m² v zmysle Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce Pukanec.

E: neschvaľuje:

1. VZN o zákaze prevádzkovať niektoré hazardné hry na území obce Pukanec.

F: odporúča:

1. Starostovi obce poveriť ďalšieho pracovníka výkonom overovania podpisov a listín v prípade neprítomnosti zodpovedného pracovníka na obecnom úrade.

2. Starostovi obce, konateľke OPS, hlavnej kontrolórke a predsedovi ekonomickej komisie vypracovať a predložiť novú zriaďovaciu listinu pre OPS, štatút OPS, pracovný poriadok OPS a zmluvu o prevode správy na majetok, ktorý má OPS v správe.

3. Starostovi obce zabezpečiť vnútorný audit a rozbor hospodárenia THERMOSPOLU.

G: súhlasí:

1. So začatím prác súvisiacich s likvidáciou starého cintorína. (Hlasovanie - za 6, proti 1)

H: ukladá:

1. Vypracovať a zaslať výzvu na zaplatenie ročného nájmu za rok 2011 Ing. Patrikovi Devošovi, bytom Banská Štiavnica, Ul. 1. mája 6.

Termín: ihneď, zodpovedná: Ing. Veronika Struhárová, pracovníčka ekonomickeho úseku

2. Na správe katastra Levice preveriť všetky skutočnosti ohľadom pozemku - parcela registra E - p.č. 4558 lesný pozemok o výmere 2464 m², ktorý žiada o odkúpenie Miroslav Šuška, Pukanec, Záhradná 3.

Termín: do 28.10.2011, zodpovedný: Mgr. Marian Pacher, poslanec OZ

3. Požiadať advokátsku kanceláriu JUDr. Sotoláru o právnu radu vo veci odstúpenia od zmluvy predaja plynovej kotolne.

Termín: do 28.10.2011

4. Písomne upozorniť odberateľov tepla na Záhradnej ulici o technickom stave kotolne a rozvodov a o zámeroch obce riešiť problém s vykurovaním.

Termín: do 28.10.2011, zodpovedná: Miroslava Hruškovičová, konateľ Thermospol

Mgr. Ján Kováčik,
starosta obce

Podklady pre zámer „Zberný dvor – Obec Pukanec“

Obec Pukanec sa snaží riešiť zber, triedenie a likvidáciu tuhých komunálnych odpadov (TKO) v súlade s platným legislatívnym rámcem, skutočnými potrebami obyvateľov a obce s prihliadnutím na svoje skúsenosti ako aj skúsenosti sprostredkované od iných samospráv.

Zber TKO (netriedeného) v obci začal niekedy na prelome 70.-80. rokov minulého storočia, teda má 30-40 ročnú „tradíciu“. Obec mala vlastnú neriadenú skládku TKO (Drahy a vývoz zabezpečovali TS Timače a rozostavanú „Systémovú výkupňu druhotných surovín – SVDS“). Skládku sme museli v roku 1991 uzavrieť a problémy vznikli aj s budovaním výkupne druhotných surovín. Problém s likvidáciou odpadu sa stal „akútnym“. Obec sa ho pokúsila riešiť prípravou novej riadenej skládky TKO v katastri Bohunic, ktorý v tom čase bol súčasťou Pukanca. Stavba bola v štádiu pred požiadanimi o vydanie stavebného povolenia. Bolo v tom veľa roboty a aj dosť peňazí! „Vďaka aktivistom“, ktorí doslova ovplyvnili verejnú mienku prevažnej časti obyvateľov Bohunic to vyústilo do referenda o odčlenenie miestnej časti Bohunice od obce Pukanec. Samozrejme, skončili aj aktivity smerujúce k výstavbe riadenej skládky. Likvidácia TKO bola dočasne riešená vývozom na neriadenú skládku v obci Nová Dedina, neskôr „všelikde“ až do vybudovania riadenej skládky TKO v obci Kalná nad Hronom a ešte neskôr v Novom Tekove. V Pukanci sme už mali odovzdanú do užívania SVDS a spracovanú projektovú dokumentáciu pre rekonštrukciu a dostavbu areálu garáží Obecného podniku služieb, kde sa počítalo aj s vybudovaním triediaceho separovaného odpadu a v pláne sme mali aj vybudovanie kompostárne.

V prvej polovici 90. rokov sa začali objavovať snahy o zavedenie triedeného zberu odpadov. Z iniciatívy obce Pukanec vzniklo neformálne združenie „Bátovskej kotliny“ pre zber a separáciu odpadov, ktoré združilo 10 obcí od Uhlísk až po Novú Dedinu. Združenie získalo aj prvé finančné zdroje od štátu, ktoré boli použité na nákup „technológií“ separovaného zberu odpadu. Odvoz a predaj separátov zabezpečovala spoločnosť okolo skládky TKO v Kalnej nad Hronom – skládka TKO Mochovce. Nebolo to bez problémov, ale v združení sme sa vedeli dohodnúť!

Neskôr, v novom tisícročí a novom storočí, vzniklo formalizované združenie pre separovaný zber „Tatiar“ (združenie právnických osôb) so sídlom v Pukanci, ktoré v súčasnosti združuje 26 obcí. Enklávy v temer kompaktnom území vznikli vystúpením obcí Bátovce a Kozárovce zo združenia, ktoré sa rozhodli ísť vlastnou cestou, a tak bol narušený

„región pre separovaný zber odpadu“. Združenie si prenajalo priestory od firmy Hammerbacher SK, a.s. v Pukanci, zakúpilo vozidlo na zber TKO a vozidlo AVIA, nevyhnutnú technológiu a najalo personál. Systém zberu sa mierne zmenil aj pre občanov. Združenie pre svojich členov zabezpečuje zber a ďalšie nakladanie so všeobecným komunálnym odpadom, ako aj separovaným komunálnym odpadom.

Keďže situácia s nakladaním s odpadmi v obci „nie je ideálna“ rozhodli sme sa ju zlepšiť. Združenie „Tatiar“ zabezpečuje zber nie celkom v súlade s potrebami občanov a víziou obce. Zber v obci Pukanec nezabezpečuje na celom území obce (príčinou je používané vozidlo, členitý terén a úzke uličky, odľahlá miestna časť Majere a oblasť viníc). Tu musí prvotný zber a zvoz zabezpečiť Obecný podnik služieb, ktorý na to používa malotraktor TK 14. S tým vznikajú ďalšie problémy. Pre políciu a aj nášho vodiča, čo sa premieňa do celkového „komfortu poskytovanej služby“. Používaná technika tiež nie je najvhodnejšia na tento druh služby občanom. Rovnako používaná technika nezvláda prístup do všetkých záujmových lokalít obce o vplyve počasnia na kvalitu a komplexnosť poskytovania tejto služby ani nehovoriac. Situáciu by malo výrazne zlepšiť komunálne vozidlo s nadstavbami. Bol by zabezpečený „celkový komfort“ služby a to tak pre pracovníkov zabezpečujúcich zber a odvoz odpadov, tak aj občanom, pre ktorých služba bude slúžiť, počnúc úpravou prístupových komunikácií (radlica a nadstavba na posypový materiál) tiež manipuláciu s odpadmi (nadstavba na bioodpad, ktorá má mechanizmus na vysypávanie 110 a 1100 l nádob na odpad, kontajner s hydraulickou rukou, kto-

rým by sa obslúžil odpad ako kovy, sklo a papier a manipulácia so zbernými nádobami na odpad) a to všetko vozidlom s pohonom 4x4, šírkou 170 cm a vysokou až 6,5 tonovou nosnosťou.

Potreba zberného dvora je vyvolaná potrebou producentov odpadov „niekde a vo vhodnom čase a na vhodnom mieste“ odovzdať odpad a potreba obce tento odpad sústrediť a v prvopočiatku roztriediť a následne s ním čo najefektívnejšie naložiť v súlade s platnými právnymi predpismi. Teda tu sa objavuje potreba takéhoto priestoru (navrhli sme existujúci priestor SVDS), ktorý je potrebné zrekonštruovať a vybaviť technikou a technológiou tak, aby spĺňal súčasné kritériá takéhoto zariadenia (garáže, prístrešky, kontajnery, manipulačná technika – traktor, vlečka, váha...). A samozrejme „móres“ všetkých zúčastnených!

V neposlednom rade je potrebné „niečo robiť“ s bioodpadmi. Teda vybudovať kompostáreň a zabezpečiť zber biologicky rozložiteľného odpadu. Na začiatku by sme chceli zbierať a likvidovať (kompostovať) biologický odpad z verejnej zelene a súkromných pozemkov-záhrad (trávu a konáre-dreviny). V spolupráci s Priateľmi Zeme – PZP (neziskové občianske združenie chrániace životné prostredie a prírodu na Slovensku) sme zvolili najjednoduchší a finančne najmenej náročný postup. Rozhodli sme sa vybudovať kompostáreň na obecnom pozemku (nevyužívaný priestor prevádzky gátor Lespol-u s.r.o.) spôsobom odporúčaným Priateľmi zeme, teda kompostáreň do 30 ton materiálu ročne a kompostovať odpady také, ktoré nevyžadujú hygienizáciu. Produkt - kompost používať pre vlastnú po-

trebu obce – zúrodnenie priestorov verejnej zelene, školských a iných obecných pozemkov, prípadne na motiváciu producentov zapojených do zberu biologického odpadu...Pre túto činnosť má obec vlastný štiepkovač, vhodný pozemok, čiastočne aj vhodné mechanizmy a čiastočne aj personál. Ostatné potreby pre zriadenie a prevádzku obec zakúpi, resp. zabezpečí podľa odporúčaní Priateľov zeme, ktorí prisľúbili vyškolit’ „kompostmajstra“, pomôcť v začiatkoch prevádzky kompostárne aj fyzicky odbornou pomocou pri prvej zakládke (odhadovaný náklad cca 2 000 €)... Samozrejmosťou sú rady a pomoc pri spracovaní prevádzkového poriadku a ďalších prepotrebných „náležitostí“ tak, aby sa naša vízia stala skutočnosťou. Pri tejto činnosti počítame s využívaním zberného dvora, teda jeho priestoru, techniky a technológie, ktorou má byť vybavený. Sme presvedčení, že odpady v našej obci by takto dosiahli „vyšší level“ vo všetkých oblastiach a priblížili by sa k všeobecnej akceptovateľnosti spoločnosťou (minimálne občanov Pukanca) s ich existenciou!

Zámer chceme realizovať v roku 2012 a mienime ho financovať zo zdrojov EÚ so štandardnou spoluúčasťou obce (5% z oprávnených nákladov). V súčasnosti obec s výdatnou pomocou externého manažmentu finalizuje žiadosť o poskytnutie nenávratnej finančnej pomoci z fondov EÚ a jej prílohy. V prípade úspešnosti nášho projektu a súvisiacich krokov by nakladanie s odpadmi v našej obci výrazne pokročilo vpred a zároveň by tým bol splnený bod z programového vyhlásenia starostu obce a obecného zastupiteľstva.

Mgr. Marian Pacher,
zástupca starostu obce Pukanec

Začal sa nový školský rok

Školský rok 2011/2012 sa začal 1. septembra 2011. Slávnostné otvorenie nového školského roku sa konalo 5. septembra na vnútornom nádvorí školy. Od 6. septembra sa pravidelne vyučuje podľa schváleného rozvrhu hodín. Prvý polrok sa skončí 31. januára 2012. Druhý polrok sa začne 1. februára a skončí 29. júna.

V deviatich triedach do školských lavíc zasadlo 147 žiakov, čo je historicky najnižší počet. Vstúpili sme do štvrtého roku školskej reformy. Podľa nového Školského vzdelávacieho programu postupujeme vo všetkých ročníkoch okrem deviateho, ktorý ide ešte podľa starých učebných plánov. Súčasný problém slovenského školstva sa dotýkajú aj naše školy. Pretrvávajú nedostatky učebníc a pracovných listov. Najhoršie na tom sú „reformované“ ročníky štvrtý a ôsmy. Štvrtákom chýbajú všetky učebnice aj pracovné zošity, ôsmaci majú len matematiku, slovenský jazyk a

literárne výchovy.

Vyučujúci využívajú staré texty, učivo však nie vždy korešponduje s novými učebnými osnovami a tematickými učebnými plánmi. Aj v tomto školskom roku škola ponúka svojim žiakom prácu v záujmových krúžkoch. Z ponuky jedenástich krúžkov si vybralo 145 žiakov.

Čo sa týka prevádzky školy, zatiaľ väčšie problémy nie sú. Časť zatekajúcej strechy nad spoločenskou miestnosťou sme dali opraviť, ďalšie zatekajúce miesta dáme prelepiť v jarnom období. Škola dostala dar od firmy Hammerbacher SK, a. s. Pukanec -

zariadenie počítačovej triedy – 20 počítačových stolov. Za dar žiaci i zamestnanci školy ďakujú. Voľné priestory školy využívajú aj iné subjekty: skauti, dôchodcovia, materské centrum, folklórna skupina, priestory prenajímame aj na športovú a rekreačnú činnosť.

Do nového školského roku želám žiakom dobré výsledky v učení, učiteľom veľa trpezlivosti a tvorivosti pri dobrom zdraví.

Mgr. Dušan Bahna,
riaditeľ ZŠ Pukanec

Jesenné prázdniny budú od 28. do 31. októbra, vianočné od 23. decembra do 5. januára, polročné 3. februára, jarné v našom kraji budú 20. – 24. februára a veľkonočné 5. – 10. apríla 2012. Celoslovenské testovanie žiakov deviateho ročníka z matematiky a slovenského jazyka sa uskutoční 14. marca 2012.

Podakovali sme za úrodný rok

V nedeľu 9. októbra sme si v Pukanci opäť pripomenuli, že leto vystriedala jeseň, ktorá nás odmeňuje svojimi plodmi. Slávnostná nedeľa začala službami Božími v evanjelickom kostole a svätou omšou v rímsko-katolíckom kostole v Pukanci. V popoludňajšom kultúrnom programe na námestí účinkovali deti materskej školy, žiaci základnej školy aj spevácko-dramatická skupina Bazalička. Neoddeliteľnou súčasťou podujatia bola tradičná výstava žiackych prác a bohatej úrody z pukanských záhrad a vinohradov. Pukančania aj hos-

tia si mohli prezrieť obidva kostoly, pre túto príležitosť vyzdobené darmi jesene.

Poďakovanie za úrodu sa spája aj s vyhlásením výsledkov súťaže o najkrajší balkón a predzáhradku, ktorú organizuje Miestna organizácia Slovenského zväzu záhradkárov v Pukanci. V siedmom ročníku súťaže o najkrajší balkón bolo poradie nasledovné:

1. miesto - Jozef Matúš,
2. miesto - Mária Herková,
3. miesto - Margita Franková

V kategórii súťaže o najkrajšiu pukanskú predzáhradku 1. miesto získala

hrad-
károv
v Pukanci
poskytuje vy-

bavenie na spracova-
nie sezónnej úrody.

Muštovanie jablák každú
sobotu za poplatok:

Člen MO SZZ 0,15 €/li-
ter

Nečlen 0,25 €/liter

Sušiareň

Člen MO SZZ 2 €/12
hodín

Nečlen 3 €/12 hodín

Zapožičanie rezačky na
kapustu – 0,33 €/hodina

T e -

r é z i a Pa-

cherová, 2. miesto – Alena
Siekelová, 3. miesto – Ján
Cibuľa

Na výstave plodov a kve-
tov sa so svojou tohtoroč-
nou úrodou prezentovalo
18 pestovateľov, MO SZZ
ďakuje za pomoc pri aran-
žovaní a aktívnu spoluprá-
cu Anne Grilingovej a Mi-
roslavovi Ciglanovi.

Slovenský zväz zá-

SLNKO V PLODOCH

Je názov jesennej výstavy ovocia a zeleniny, ktorú naši malí i veľkí žiaci každoročne pripravujú pre malých aj veľkých Pukančanov a všetkých návštevníkov obaračkových slávností Poďakovanie za úrodu. Našťastie, tá tohoročná bola bohatá a bolo to vidieť aj na pestrosti prírodnín. V Dome záhradkárov v Pukanci sa stretli práce našich najmenších, mám na mysli úplne maličkých, detí PUKANČEKA, Materskej školy Pukanec a „mazákov“ ZŠ Pukanec. Samozrejme, výstava patrila všetkým pestovateľom ovocia a zeleniny, ktorí do domu záhradkárov podonášali množstvo rôznej zeleniny, ovocia a okrasných rastlín. Raz darmo, náš Pukanec a jeho okolie akoby bolo osadené do božieho lona, urodí sa tu množstvo vitamínov, ukrytých v šťavnatých plodoch z našich sádov, viníc, záhrad i okolitých lúk a hôr.

Vrátim sa k tej našej žiackej

výstave. Ako každý rok, i teraz boli stoly obťažkané množstvom fantastických postavičiek, staviieb, strojov a rozprávkových bytostí. Jednoducho povedané - deti sa hrali a svoju hravosť pretvárali do originálnych detských výrobkov. Materiál? Ovocie, zelenina a všetko, čo príroda v tomto jesennom období rozdáva. Stačilo sa poobzerať, porozmýšľať a pustiť sa do práce. Výsledok ste sami videli.

Výstava bola pre každého návštevníka zážitkom. A tak to má byť! Radosť mali samotné deti a aj my dospeláci sme mohli trochu uniknúť z reality do sveta rozprávok a hier. Musíte uznať, že mnohé výtvary detí boli originálne a ako ich to len napadlo, napríklad dikobraz z tekvice, pyramída zo žaluďov a mnoho iných, nápaditých výrobkov. Určite ste si všimli, že deti vystavovali aj mnohé výtvarné práce na tému jeseň. Počas hodín výtvarnej výchovy s použitím

roznych techník, materiálu, vznikli práce hodné aj na dekoráciu našich domovov. Máme šikovné deti, ktoré majú k prírode kladný vzťah, tak sa z toho tešme a podporujeme ich kreativitu.

Ťažko povedať, ktoré detské práce boli najkrajšie.

Do realizácie výstavy sa zapojili všetky deti, a preto sme tento rok ani nevyhodnocovali najkrajšiu prácu, veď pre každé dieťa je najkrajšou prácou tá jeho. Inak by ju neurobilo. A aby to bolo spravodlivé, sladkú odmenu, na ktorú finančne prispel Obecný úrad v Pukanci, dostali všetky deti. Nezabúdam spomenúť ani tie, ktoré navyše k oživeniu osláv prispeli kultúrnym programom a zas ako inak, od najmenších "materákov", po veľkých deviatakov. Spievali, tancovali, recitovali. Zabávali divákov a nebolo ich málo!

O plodoch jesene sme sa v škole bavili i nasledujúci deň. V

rámci projektu Zdravá škola, sme 10. októbra oslávili DEŇ JABLKA. Žiaci do školy doniesli sladké jabĺčka a ešte sladšie koláče, ktoré upiekli šikovné mamky i babky. Po chodbách sa chodilo s táckami voňavých ovocných koláčov a žiaci sa snažili postarať o líniu svojich pani učiteliek. Veru, tak za nami utekali s koláčmi, že v tom behu sa i po zemi kotúľali, myslím koláče. No, nevádi, veď blato nebolo...

Ôsmaci si v cvičnej kuchynke pripravili jablkový kompót.

Nakoniec ho dochutili punčovým krémom a mňamka bola hotová!

Čo nás čaká najbližšie? Pred jesennými prázdninami Halloween, ale to už nabudúce. Ďakujem všetkým tým, ktorí sa do realizácie výstavy, programu a práce s deťmi aktívne zapojili, a tak pomáhajú pri výchove našich detí.

Ing. Eliška Pacherová,
koordinátorka Zdravej školy

Pukanec v srdci už deväťdesiat rokov

Životné jubileum Jána Králiku

Skôr narodení Pukančania sa určite pamätajú na Jána Králiku staršieho. Hoci bol obuvníkom, história bola pre neho viac než koníček. Celý svoj život zasvätil zachovávaniu a rozširovaniu poznatkov o minulosti Pukanca a stal sa z neho skutočný znalec na dejiny tohto slobodného kráľovského mesta. Vrhúcný vzťah k rodisku po ňom zdedil aj syn Ján. Na rozdiel od otca mu viac ako história učaro-

lesy dokonale spoznal počas praxe na obecnom lesnom hospodárstve, a tak po jej absolvovaní nastúpil na Štátnu školu pre lesných hájnikov v Liptovskom Hrádku. Cítil však, že má k štúdiu a vzdelávaniu hlbší vzťah, preto následne vyštudoval Strednú lesnícku školu v Banskej Štiavnici. Po maturite pôsobil ako štátny úradník v oblasti lesnej politiky v Topoľčanoch a Humennom. Možnosť odovzdať vedomosti iným ho však lákala viac. V roku 1948 úradnícke miesto opustil a stal sa pedagógom. Možno to vtedy ešte netušil ani on sám, ale v učiteľskom povolaní našiel svoje poslanie, ktoré vykonával až do dôchodku. Na začiatku novej kariéry pôsobil v Jelšave, no po zrušení tamjšej Horárskej školy prešiel o už tri roky do Liptovského Hrádku, kde kedysi sám študoval. Napriek krátkosti času nebola jelšavská kapitola

podarilo presadiť, aby bola chránená prostredníctvom zákona. Viac ako post riaditeľa mu však vyhovovala funkcia zástupcu, pretože bol bližšie k študentom. Za tie roky mu ich pod rukami prešli stovky. Z mnohých sú dnes poprední lesnícki odborníci ako generálny riaditeľ Národného lesníckeho centra Milan Lalkovič alebo docent na Technickej univerzite vo Zvolene Jozef Konôpka. Hodiny botaniky Jána Králiku sa jeho bývalým študentom vynárajú z pamäti aj po rokoch. Hoci bol prísny profesorom, dokázal ich výborne pripraviť nielen na maturitné skúšky, ale aj na štúdium na vysokej škole. Svoje schopnosti zaujať výkladom zúročil aj ako spoluautor učebnice lesníckej botaniky. V Banskej Štiavnici sa Ján Králik spriatelil s významným botanikom a pukanským rodom Samuelom Teodorom Kupčokom, synom národovca Samuela Kupčoka. Dvaja botanici našli spoločnú záľubu v prechádzkach po okolitej prírode a dlhom „botanizovaní“.

Moruša čierna aj hruška snežná v práci Jána Králiku

Aj keď musel Ján Králik kvôli práci vystriedať mnohé miesta na Slovensku, na svoje rodisko nikdy nezabudol. Veď aj do Banskej Štiavnice sa presťahoval aj preto, aby bol bližšie k Pukancu. Ani dnes si nenechá ujsť žiadnu príležitosť navštíviť ho. Taký vzťah k určitému miestu je dnes už skôr výnimkou, Ján Králik ho však považuje za čosi úplne samozrejmé. Preto, keď v sedemdesiatych rokoch pripravoval kolektív autorov známu pamätnicu obce, otec a syn Králikovci boli jeho súčasťou. Ján Králik starší sa, žiaľ, jej vydania už nedožil, no zostala po ňom kapitola

o dejinách obce. Jeho syn kvalitne spracoval časť o prírodných pomeroch. Ako botanika ho to zákonite najviac ťahá k morušiam čiernym, pukanskej rarite európskeho významu. Pukanec je viničnými jahodami výnimočný a Ján Králik na ne nedá dopustiť. Keď im na prelome sedemdesiatych a osemdesiatych rokov kvôli plánovanej technicko-hospodárskej úprave pôdy hrozil zánik, spoločne so spomínaným Jánom Rosenbergerom sa rozhodli všetky exempláre v lokalite spočítať a polohu každého z nich zaniest' do katastrálnej mapy. Napočítali ich viac ako štyristo, vek niektorých z nich odhadli až na

úctyhodných päťsto rokov. Výsledkom ich úsilia bola okrem vyhlásenia pukanských moruší za chránený prírodný výtvor aj vedecká štúdia, ktorú publikovala Slovenská poľnohospodárska univerzita. ňou zároveň objavili pukanské moruše čierna pre širšiu odbornú verejnosť. Dnes sa o nich na vysokých školách píše diplomové práce a sú predmetom odborného výskumu, dovtedy záujmu vedcov unikali.

Medzi zásluhy Jána Králiku nesporne patrí aj objavenie novej lokality hrušky snežnej. Na stránkach Pukanských novín sa však Ján Králik neprejavuje len ako botanik, ale z času na čas aj ako človek množstva spomienok. Vtedy nám približuje Pukanec svojho detstva a mladosti, miesta, ľudí a ich bežný život, ktoré už dávno zmizli. Je to Pukanec, aký si pamätá už len málo ľudí, no práve preto si zaslúži, aby zostal zachovaný pre budúce generácie. Čítať články ako Spomienky na lochárov je niečo úplne iné ako čítať etnografické a historické štúdie, pretože z článkov Jána Králiku cítiť, že to nie je akademická história, ale história autentická, žitá. Za každou jeho spomienkou je skutočný život, naozajstný zážitok. Z vlastnej skúsenosti viem, že je to len zlomok zo spomienok, ktoré môže Ján Králik ponúknuť. Nezostáva nám iné, než dúfať, že bude môcť spomínať, písať a vracáť sa do rodného Pukanca ešte dlho.

Martin Behul

• Ján Králik svoj život zasvätil skúmaniu prírody.

vala miestna príroda. Botanik, dlhoročný profesor na Strednej lesníckej škole v Banskej Štiavnici a pravidelný prispievateľ do Pukanských novín sa v auguste dožil významného životného jubilea – deväťdesiatich rokov.

Dráha botanika

Čitatelia Pukanských novín už určite vedia, že takmer v každom čísle nájdú odborne erudovaný, no zároveň praktický a zrozumiteľný článok Jána Králiku o známych či menej známych rastlinách pestovaných v obci.

My, čo ho poznáme osobne, si ho inak ako odborníka na botaniku, ktorý aj vo svojom veku sype latinské pomenovania drevín z rukáva, ani nevieme prestaviť. Sám stále označuje botaniku za svoju scientiu amabilis, teda najobľúbenejšiu vedu. O tom, že jeho životnou dráhou bude lesníctvo, pritom rozhodla náhoda. Po absolvovaní takzvaného kurzu na Meštianskej škole v Pukanci mu jeho celoživotný priateľ Ján Rosenberger navrhol, aby sa stal horárom. Pukanské

jeho života nevýznamná. Spoznal tu Zuzanu. Manželmi sú už viac než šesťdesiat rokov. V roku 1955 sa vrátil do mesta svojich študentských čias. Stal sa riaditeľom Strednej lesníckej školy v Banskej Štiavnici a zostal tu dvadsaťdeväť rokov. Miestna botanická záhrada, ktorú spravoval, sa stala jednou z jeho srdcových záležitostí. Jeho diplomová práca, ktorú o nej napísal počas štúdia na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského, bola jedna z prvých svojho druhu. Počas pôsobenia Jána Králiku vo funkcii riaditeľa a neskôr zástupcu prešla botanická záhrada obnovou a revitalizáciou. Zároveň sa mu

Naši jubilanti

60 rokov

Gabriela Michalcová
Ján Úškrt
Viola Danišová
Lubomír Ziman
Dušan Bahna
Alois Novák

65 rokov

Dušan Koželuha
Anna Ábelovská
Ladislav Bukaj
Alena Pagáčová
Jozef Smidák

80 rokov

Mária Foltánová
Anna Gregušová
Daniel Petržel

85 rokov

Júliana Fabianová

92 rokov

Zuzana Herchlová
Zuzana Fašánková

Srdečne
blahoželáme!

Bazalička na prehliadke zožala úspech

Spevácko-dramatická skupina Bazalička sa 21. septembra štvrtýkrát zúčastnila okresnej prehliadky ľudových piesní v Leviciach. Podujatie organizuje Okresná jednota dôchodcov Slovenska v spolupráci s MŠK Levice pod záštitou primátora mesta Levice.

Pukančania sa predstavili s piesňami Tá naša zahradôčka, Goralu, Sedí táča, odmenou im bol pocit z vydatného vystúpenia, keď tleskalo publikum v celej sále levickej Družby. Bazalička sa podieľa na príprave programu domácich podujatí, vystúpila aj počas Poďakovania za úrodu, Pukanec však reprezentuje aj na prehliadke piesní v Rybníku a v okolí.

Zofia Kysel'ová

• Spevácko-dramatická skupina Bazalička na okresnej prehliadke ľudových piesní zajaala.

Jubilant Miloš Živora

V posledných septembrových dňoch sa náš milý rodák **Miloš Živora** dožil významného životného jubilea **95** rokov. Aj keď dlhé roky (od r.1939) žije v Bratislave – Lamači, s láskou si spomína na svoje detstvo a mladosť prežitú v rodnom kraji.

Narodil sa 24.9.1916 v Pukanci ako pohrobok – otec mu padol na ukrajinskom fronte 11.7.1916. Mal 3 starších súrodencov (Samuel – učiteľ, Ján – strojník zámočník a Katarína – domáca).

Matka sa starala ešte o svojho otca. Žili veľmi, veľmi skromne.

Po skončení povinnej osemročnej školskej dochádzky bol tri roky učom u pána Sterna na Piargu (Štiavnické Bane), ktorý vlastnil obchod so zmiešaným tovarom a hostinec.

Po absolvovaní základnej vojenskej služby bol prijatý do práce ako kancelársky pomocník na Ministerstve národnej obrany v Bratislave.

V roku 1941 začal pracovať v Štátnom hydrologickom a meteorologickom ústave v Bratislave a v r. 1953 vo Výskumnom ústave vodohospodárskom. Zastával rôzne funkcie – hlavný oficiál technickej služby, vedúci oddelenia prameňov, vedúci inžinier pre hydrologiu.

V roku 1959 zmaturoval na Strednej priemyselnej škole stavebnej v Bratislave, na tejto škole v roku 1961 absolvoval aj dvojročné večerné nadstavbové štúdium. Za svoju prácu dostal rad vy-

znamenaní (1970 – Hydrometeorologický ústav, 1975 – Čsl. Výbor pre hydrologii v Praze, 1984 – Medaila za zásluhy o rozvoj hydrologie a meteorológie).

V roku 1978 odišiel do dôchodku. Žije obklopený starostlivosťou a láskou svojho syna Milana a nevesty Editky v Bratislave - Lamači.

S láskou a neochvejnosťou sa venuje zveľaďovaniu svojho rodinného domu, záhrady a svojim najbližším, rodine, vždy je pre nich nápomocný s akýmkoľvek technickým, stavebným či pestovateľským problémom.

Neustále udržiava úzky kontakt s bývalým pracoviskom, s bývalými pracovníkmi v ústave. Aktívne sa zúčastňuje odborných seminárov a stretnutí.

V roku 2006 napísal autobiografické dielo „Spomienky z môjho života“.

Eva Smiková

Aus anfänglichem Misstrauen wurde echte Freundschaft

WIRTSCHAFT Die Hammerbacher GmbH und Hammerbacher SK arbeiten seit 20 Jahren zusammen. Dies wurde nun in Pukanec in der Slowakei groß gefeiert.

Seniorkhefn Christine Hammerbacher ist nun Ehrenbürgerin von Pukanec.

NEUMARKT: Seit 1991 bezieht die Hammerbacher GmbH, Hersteller von Büromöbeln, Produkte aus Pukanec in der Slowakei. Aus der anfänglichen Kunden- und Lieferantenbeziehung wurde im Laufe der Jahre eine echte Partnerschaft, der schließlich eine Mehrheitsbeteiligung des Neumarkter Unternehmens an dem slowakischen Partner folgte. Seit einigen Jahren firmiert die slowakische Firma auch unter dem Namen „Hammerbacher SK“.

Bei einem „Deutsch Slowakischen „Öktoberfest““ für die 170 Mitarbeiter des Standortes Pukanec sowie eine Abendfeier am Neumarkt die Zusammenarbeit.

Der Geschäftsführer und Mitinhaber des Standortes Pukanec, Jaroslav Borik, ließ in seiner Festansprache die Historie der Zusammenarbeit Revue passieren. Viele Hindernisse und Probleme mussten überwunden werden, aber im Laufe der Zeit seien die Kontakte immer enger geworden, sodass eine Beteiligung der Neumarkter an dem slowakischen Unternehmen eine fast logische Entwicklung gewesen sei. Als großer Arbeitgeber in der Gegend sei man sich auch der sozialen Verantwortung bewusst und spendete deshalb die Möbelausstattung für einen

RÜCKBLICK

» Anfänge: Zur Zeit der GUS-Staaten Ende der 80er Jahre fehlten dem damaligen Möbelkombinat in der Slowakei die Kunden. Bereits kurz nach dem Fall des „Eisernen Vorhangs“ fanden die ersten Kontakte mit der Hammerbacher GmbH in der Großen Kreisstadt statt.

EDV-Raum der örtlichen Schule. Geschäftsführer Bernhard Hammerbacher beschrieb, wie sich aus gegenseitigem Misstrauen der ersten Zeit im Laufe der Jahre eine echte Partnerschaft und Freundschaft entwickelte. Das Erfolgsgeheimnis sei das Vertrauen und der Respekt, das sich auf beiden Seiten entwickelt hat. Vor allem die Modernisierung des Werkes in Pukanec mit seinen 30.000 Quadratmetern Produktionsfläche sei immer ein wichtiges Anliegen der Neumarkter gewesen. Mittlerweile werde auf dem modernen Maschinenpark ei-

ne breite Palette von Büromöbeln produziert. Ein Meilenstein der gegenseitigen Zusammenarbeit sei der Start eines gemeinsamen EDV-Systems Anfang 2011 gewesen. Die Standorte sind per Standzeitung miteinander verbunden. Bei den Feierlichkeiten wurde der Seniorschefn Christine Hammerbacher die Ehrenbürgererschaft der Stadt Pukanec von Bürgermeister Ján Kováčik verliehen. Sie bedankte sich mit einer Spende für den örtlichen Kindergarten.

Návšteva z Dolnej zeme

V septembri sa v rumunskom Nadlaku uskutočnila konferencia o živote a diele tamojšieho farára evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, pukanského rodáka, Ivana Bujnu. Po účasti starostu Pukanca Mgr. Jána Kováčika a evanjelického farára Mgr. Michala Zajdena na tomto podujatí, nasledovala návšteva zahraničných Slovákov u nás.

V sobotu 22. októbra sa Pukančania mohli stretnúť s hosťami z Nadlaku a počas besedy v evanjelickom zborovom dome sa dozvedieť viac o živote rumunských Slovákov. „V Nadlaku sme pripravili sympóziu k 130. výročiu narodenia Ivana Bujnu. Považovali sme za svoju povinnosť pozvať aj zástupcov Pukanca,“ povedal evanjelický farár Juraj Dušan Banko.

Prví Slováci prišli do Nadlaku v roku 1802 a založili slovenskú časť mesta. Slovákov združujú spoločenské organizácie ako Slovenský kruh, ktorého predsedom bol aj pukanský rodák Ivan Bujna, či Demokratický zväz Čechov a Slovákov v Rumunsku. „Tento rok sme organizovali 13. ročník prehliadky slovenských ľudových piesní, kde sa predstavili Slováci zo Srbska, Maďarska a Chorvátska. Vydávame časopisy

Naše snahy a Dolnozemský Slovák, venujeme sa prekladateľskej činnosti, spisovateľskú činnosť zastrešuje vedecký spolok Ivana Krasku,“ priblížil dianie v Nadlaku Dušan Šomrák, predseda zväzu Čechov a Slovákov.

Hostia z Dolnej Zeme si prezreli tvorbu pukanských remeselníkov a uctili si pamiatku národovca Martina Bujnu pri jeho hrobe na pukanskom cintoríne.

Pukanec im bude pripomínať aj dar od Ivy Kadlečíkovej – kniha rozprávok rumunských Slovákov Prekrásny Janko. Dielo získalo ocenenie Najkrajšia a najlepšia detská kniha zimy 2010, ktoré udeľuje BIBIANA a Slovenská sekcia IBBY. K tejto návšteve sa ešte vrátíme v nasledujúcom vydaní Pukanských novín.

Zofia Kysel'ová

Za Jozefom Štibránim...

Život človeka 21. storočia je veľmi uponáhľaný. Určite každý z vás mi dá za pravdu, že mnohí pociťujete rýchlosť svojho života. V rýchlosti sa mihajú dni, mesiace a roky, až človeku uniknú mnohé podstatné veci. Ale keď príde koniec života, tak nás to zastaví a naruší nám to našu každodennú všednosť. Dokladom o tom je aj vaša prítomnosť na poslednej rozlúčke so zosnulým.

Pre každého človeka je typická určitá vlastnosť. Niektorí vynikajú ako dobrí robotníci, iní ako remeselníci, ďalší je dobrý v písaní poézie či prezentácii hudby. A spomínaná hudba bola tým krédom, ktorá sprevádzala zosnulého pána Jozefa Štibrániho na jeho životnej ceste.

Narodil sa v Hodoch pri Galante. Jeho rodičia mu vstepovali dve dôležité a základné vlastnosti: pracovitosť a vieru v Boha. Malý Jožko často zalietal pohľadom na chór kostola, odkiaľ zaznieval spev a najmä zvuk organa. Túžil sa naučiť zvládať hru rukami a nohami na organe. V dospelosti sa oženil s rodáčkou so Žemberoviec, s Martou, rodenou Dalmadyovou, blízkou príbuznou slávnej žemberovskej rodáčky. Po príchode do Žemberoviec ako veriaci muž a otec viedol svoje deti k viere. I tu zalietal jeho pohľad na chór kostola. Od roku 1958 sa stal miestnym organistom. Svoju službu si konal s posvätnou úctou. Nie vždy ho ľudia vedeli správne pochopiť,

ale viera v Boha a hlavne služba spevom a hudbou Bohu a ľuďom bola pre neho vždy na prvom mieste. Do farnosti patrili i obce Brhlovce a Kmeťovce. Tieto tri obce boli jeho pracoviskom a pôsobiskom, doslova každý piatok a každý sviatok. Bežný človek zaujatý starosťami života ani nevie, čo taký organista musí vedieť. Je to nielen zvládnutie hudby, ale aj spevu, príprava na jednotlivé sviatky, ako sú Vianoce či Veľká noc, kedy sú kňazi a organisti vyťažení doslova na sto percent!

Post organistu teda zastával v Žemberovciach. Bol ochotný vypomôcť i na okolí. Keď bolo treba, ochotne zahral v Bátovciach, Pečeniciach, dokonca chodieval vypomáhať i do Novej Dediny, kde sa spriatelil s miestnym kantorom Pavlom Palkovičom. Keď zhruba pred tridsiatimi rokmi prestal v Pukanci a v Uhliskách hrať organista, ochotne prijal službu vypomôcť osirelej farnosti. Chodieval sem spolu s kňazom Stanislavom Vojtkom, ktorý taktiež zastupoval v uprázdnennej farnosti. Niekoľko mesačná služba sa stala niekoľkoročnou. I ja si na neho spomínam z tohto obdobia. Je to spomienka chlapca, ktorý vo svojej pamäti má obraz muža s majestátnym hlasom a s mohutným hudobným prejavom. Tu niekde sa začal rodiť môj vzťah k vážnej a organovej hudbe, až nakoniec vyústil do podobnej služby Bohu a ľuďom. Veriaci z Pukanca a z Uhlísk mu za jeho službu úprimne ďakujú a vo chví-

li rozlúčky zneli tam zvony, aby zvestovali svetu odchod dobrého muzikanta.

Po ovdovení ťažko znášal samotu. Odišiel preto do Domova dôchodcov v Domadiciach. Tu tiež hrával na sv. omšiach, najprv v domove a neskôr vypomáhal aj v kostole. Keď v susedných Hontianskych Trst'anoch vypadol kantor, i napriek svojmu vysokému veku začal vypomáhať v tejto farnosti. Z vypomáhania sa tiež stala niekoľkoročná služba.

Pán života a smrti si ho povolal vo veku vzácných 85 rokov. Bol človekom, čo tiež robil chyby. Je dôležité, aby sme mu ich odpustili, veď i my sami robíme denne mnoho chýb. Aj v Otčenáši sa modlíme: „...odpusť nám naše viny ako i my odpúšťame svojim vinníkom!“ Pamätajte na neho vo svojich modlitbách a pri sv. omšiach. Prosím Všemohúceho, aby odmenil všetko tu dobré, čo vložil do služby v Božom chráme. Doprajme mu teraz tichý a pokojný spánok. Daj, Bože, nech má účasť na nebeskej liturgii!

Miroslav Slivka

Narodili sa

Kludia Gurveyová,
2.9.2011,
Denise Noroňovej a Gejzovi
Gurveyovi

Michal Krbúšik,
8.9.2011, Zuzane Krbúšikovej
a Michalovi Krbúšikovi

Andrej Csonka,
14.9.2011,
Žanete Csonkovej

Katarína Ďurečková,
14.9.2011,
Ing. Kataríne Ďurečkovej a Andrejovi
Ďurečkovi

Viktória Šarköziová,
7.10.2011,
Ingride Bačovej a Vojtechovi
Šarközimu

Navždy nás opustili

Ján Benkovič,
Za múrom 15,
nar. 12.12.1937, zomr. 19.7.2011

Ján Ilčík,
Slúková brána 26,
nar. 1.1.1975, zomr. 12.8.2011

Mária Vrábelová,
Štiavnická cesta 61,
nar. 27.3.1929, zomr. 13.8.2011

Pavel Ertl,
Partizánska cesta 41,
nar. 21.3.1946, zomr. 20.8.2011

Ján Talán,
Záhradná 3,
nar. 2.4.1951, zomr. 10.9.2011

Zuzana Krumpálová,
Krátka 13,
nar. 20.4.1916, zomr. 14.9.2011

Roman Hrubý,
Záhradná 9,
nar. 1.9.1969, zomr. 18.9.2011

Peter Majtán,
Za múrom 25,
nar. 20.5.1955, zomr. 29.9.2011

Elena Halášová,
Hrnčiariska 8,
nar. 9.7.1929, zomr. 21.10.2011

Svetlo novembrových sviec

Svetlo sviec v našich cintorínoch, padajúce lístie zo stromov a často sychravé počasie v týchto novembrových dňoch, to všetko primiešava do našich myslí a srdc spomienky na našich drahých zosnulých a zároveň sa vynára veľký otáznik – čo je po smrti. Je život aj za hranicou našej ľudskej existencie? Ako sa majú tí, čo nás už predišli do večnosti? Aj príroda nás v týchto dňoch núti spomaliť, viac premýšľať, hľadať odpovede na tie najťažšie otázky.

Ak niekto z našich blízkych zomrel len nedávno, o to ťažšie sú pre nás tieto dni, lebo bolesť z rozlúčky sa obnoví a pýtame sa ako kráčať ďalej bez milovanej osoby. Čo robiť, keď je tu také obrovské prázdno. Áno. Ako ďalej žiť bez manžela, otca, brata,... Život je cesta a na tejto ceste môžeme zastaviť, spomaliť ale v každom prípade treba ísť ďalej. Vytvárať spoločenstvo s tými, čo sme zostali, vedieť stáť bližšie jeden pri druhom.

Keď v ľudskom organizme amputáciou chýba niektorý úd, ostatné sa snažia ho nahradiť. Nedá sa to úplne, ale do určitej miery áno. Aj v našom živote je to tak. Ježiš Kristus nás v prvom rade učí, ako si máme navzájom pomáhať. Práve za skutky opravdivej lásky a pomoci nás odmení alebo potrestá. Hriechy zo zanedbania dobrého – to znamená môžeme pomôcť a neurobím tak, sú veľmi vážne prečiny proti láske.

Zastavme sa na chvíľu pri tej najťažšej otázke – Čo je po smrti? Hovorí sa často: „Neviem, lebo nikto sa nevrátil z tej druhej strany.“ Nie je to pravda. Aj u ľudí sú dôkazy, kedy dali o sebe vedieť. Sv. Jánovi Boskovi jeden z jeho žiakov prišiel povedať, že je v nebi. Iný prípad z Francúзка hovorí, ako jeden slávny profesor - už jeho mŕtve telo - sa posadilo a povedal: „že je zatratený“ a svedkami bolo veľké množstvo ľudí v chráme Notre Dame v Paríži.

Ale najväčší dôkaz pre nás je

osoba Ježiša Krista, ktorý vstal z mŕtvych, ktorý hovorí o tom, čo je po smrti, dokonca hovorí o konci nielen človeka, ale aj celého sveta a o poslednom súde, kde bude celé ľudstvo rozdelené na dve strany, na dobrých a zlých. Ježiš Kristus nám hovorí, ako máme žiť, aby sme sa dostali do neba a ako nemáme žiť, aby sme sa nedostali do večného zatratenia.

Na záver týchto myšlienok ešte jedno povzbudenie. V týchto novembrových dňoch viac hovoríme o smrti a myslíme na smrť svojich blízkych. Treba však hovoriť aj o živote. Dňa 2. novembra prebieha na Slovensku akcia: „Sviečka za nenarodené deti“, ktorú organizuje Fórum života. Každý deň zomrie na Slovensku pri umelom potrate 35 detí. Je to veľmi bolestný stav, keď na jednej strane smútime za našimi zosnulými a na druhej nedovolíme uzrieť svetlo sveta tým, čo by mohli žiť.

Mgr. Ján Mališ,
rímskokatolícky kňaz v Pukanci

Žriedlo pukanských remeselníckych trhov – stolári

Ráno 3. januára 1945 sa vybrala skupina dievčat – slečien (16 – 22 rokov) a jedného mládenca z východnej lokality Pukanca – z Rumľovky i rodnych domov k svojim rodinám na Pohronie. S ich rozhodnutím rodičia súhlasili a aj starí rodičia. Mali obavy pred hrubosťou a násilnosťou Červenej armády, keď obsadí Pukanec. Už boli známe znaky, že nemecká armáda v Pukanci zimovať nebude. A ozaj, surovosť a hrubosť spoznávali všetci obyvatelia našej obce počas troch mesiacov, dokonca až rozmarne úmrtia. Dňa 11. februára 1945 bola zastrelená kapitánom Červenej armády 15-ročná Elenka Zambojová a 28. februára bola zastrelená dôstojníkom Červenej armády Ľudmila Kunicová. Postrelených však bolo viac.

Ťažký prechod frontu

Vráťme sa ale k skupinke dievčat a mládika, ktorú tvorili sestry Anka a Marienka Záhorcové, Anka a Marta Kováčikové, Albína, Anka a Ľudmila Sivákové a súrodenci Elenka Dodoková s bratom. Každý z nich niesol v pleciaku náhradné oblečenie, fľašku s alkoholom a trochu potravín. Išli spoločne pešo známou furmanskou cestou až ku Krížnemu buku. Tam sa tento deväťčlenný evakuačný lístok rozdelil. Prvé dvojice smerovali lesným chodníčkom do Rudna nad Hronom k blízkej rodine. Zbytok pokračoval cez Kozí hrb do neďalekej dediny Brehy. Tu išli sestry Sivákové ku krstným rodičom a súrodenci Dodokovi k starým rodičom.

Noc na sviatok Troch kráľov – 6. januára, sa dá pomenovať „Druhá hrozná noc pukanská“!!! Po nej Červená armáda obsadila Pukanec. Jej postup končil za poslednými doma-

mi Pukanca, ale delostrelectvo ešte celý deň ostreľovalo územie, ktoré bolo pod kontrolou nemeckej armády. Boli to hlavne miesta pri Hrone. Aj na Brehy dopadali tieto ničivé strely. Jedna dopadla aj na dom krstných rodičov sestier Sivákových. Explózia v izbe usmrtila tam prítomných – Anku, Albínu a Ľudmilu Sivákovú i ich krstnú mamu, keď si pripravovali veci na odchod do úkrytu.

Manželka Sivákovci ťažko prežívali stratu svojich detí. Bôľ zaceľovali veľkou intenzitou pracovnej činnosti, pani Mária v záhradke a jej manžel Anton v dielni.

Stolárski majstri

Anton Sivák (1899 – 1972) svodok strelby 4. mája 1919 v Bratislave na pristávajúce lietadlo Milana Rastislava Štefánika (neprijemnosti s četníkmi mal až do roku 1938), bol veľmi známy stolársky majster. Patril medzi najproduktívnejších stolárov v Pukanci. Výnimnosť ovplyvňovali tieto podmienky: vysoká odbornosť, prístup k zákazníkovi a sledovanie vývoja v odbore, využívanie mechanizácie (strojové vybavenie dielne), stabilné zamestnanie tovaríšov a pomocníkov, veľké pracovné priestory. Okrem pána Siváka boli v Pukanci títo stolárski majstri a vyučenci: Rodina Adamčíkovcov, Cibulka Július, Ciglan Frído, Ciglan Ľudovít, Gajdoš Július, Halás Daniel, Hložka Viliam, Hruškovič Štefan, Hruz Viliam, Korbeľa Samuel, Krbúšik František, Kunic Ján, Macák Ján, Macko Janko, Poláček František, Rakšányi Samuel, Štamposký Milo, pán Švarc, Uhrin Jano, Vajdička Viliam, Valašík František st., Valašík František ml., Valašík Viliam, Velebný Viliam, Zamboj Daniel, Zamboj Dano, Zamboj Ján (na

vršku), Zamboj Ján, Zamboj Pavel, Zamboj Viliam starší.

Hlavným polotovarov pri stolárskych prácach bolo mäkké drevo, avšak pri výrobe nábytkových elementov používali aj iné drevo (ovocné stromy). Zásobovateľom bola najmä píla z Majerov.

Sortiment ich práce bol veľmi široký, okrem stavebných artiklov (okná, dvere, podlahy) to bol náby-

tok všetkého druhu, police, vešiaky, školské lavice, tabule, výbava regrutov (kufriky), katedry a pripravili aj špeciálne zákazky – napr. slovenskú kuchyňu. Práca bola náročná, najmä po fyzickej stránke a cestovaní mimo dielňu na realizáciu zákaziek (bicykel). Mechanizácia postupovala pomaly. Stroje boli finančne ťažko prístupné, mnohí stolárski majstri neboli schopní uhrádzať dohodnuté splátky. Menej zručnejších majstrov odrádzalo použitie strojov a časté pracovné úrazy. **Ján Krbúšik**

Návšteva Burzy informácií

Pri rozhodovaní sa v deviatom ročníku, na ktorú strednú školu si poslať prihlášku, sú žiaci ovplyvnení viacerými faktormi, ako sú vlastné záujmy, názory rodičov, mienka priateľov... Dôležitú úlohu v profesijnom smerovaní zohráva informovanosť, a preto Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Levciciach organizuje Levcickú burzu informácií, ktorá je zameraná na poskytovanie informácií o voľbe povolania a o možnostiach regionálneho trhu práce. Pedagogovia i študenti stredných škôl, ktoré sú v pôsobnosti ÚPSVaR Levice (ale aj zo širšieho okolia), tu prezentujú jednotlivé študijné a učebné odbory, predstavujú svoje učebné plány, záujmové krúžky či úspechy svojich študentov.

Tento rok sa burza konala v stredu 12.10. a žiaci 9. ročníka Základnej školy v Pukanci sa jej zúčastnili, poniektorí dokonca aj so svojimi rodičmi. Mali nielen možnosť získať nové informácie a propagačné materiály o jednotlivých školách, ale mohli si prezrieť aj vystavené výrobky či prezentácie niektorých škôl alebo sa opýtať na podmienky prijatia, predmety, vybavenie školy... Skrátka, nadobudli celkový prehľad

o odboroch, čo im umožní lepšie sa orientovať pri výbere povolania. Tí, čo ešte váhajú a nie sú jednoznačne rozhodnutí, mohli zároveň využiť služby profesijného poradenstva, ktoré poskytujú metodici z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie in Levciciach.

A ak sa domnievate, že účasť na takejto akcii je nudná záležitosť, môžem vás vyvieť z omylu, veď ako často máte možnosť pozorovať reštaurátora alebo kovotepca pri práci? A kde môžete na jednom mieste vidieť tvorbu počítačového grafika, cvičenie dravých vtákov, ktoré predviedli študenti z Banskej Štiavnice, alebo sa dotknúť pytláka, o ktorého sa starajú študenti SOŠ veterinárnej v Nitre? Zároveň si môžete nechať odmerať krvný tlak budúcej zdravotnej sestry; dať sa učešať kaderničke či nalíčiť vizážistke. Skrátka, množstvo podnetov a zaujímavých informácií, ktoré sa oplatí vidieť. Dúfam, že návšteva burzy informácií splnila svoj cieľ: poskytla deviatikom aj ich rodičom objektívne informácie a priniesla im odpovede na mnohé otázky.

Mgr. Anna Medzihradská

Na sviatočne prestretom stole, vlastne na hladine Kolpašského jazera plápolajú sviečky. Šikmé septembrové slnko na vlčkách blíka, trblieta sa ako prskavka, mihoce, chveje sa a iskrí ako slovenčina, plamienky jazyka, reči a slova.

V tom tichom jase vítame novú knihu. Nie v masovom šaškovani gýčových „krstov“ kníh, ale v úzkom rodinnom kruhu. Knihu Čítanie myslenia (vyšla v knižnej edícii časopisu Fragment 2011) napísala moja žena a je to román, ktorého protagonistami sú časopisy košický Krok 66 a 67 a martincké Matičné čítanie 1968-1970, postavy príbehu sú prispievatelia a ich texty, dramatické vyvrcholenie sujetu tvorí sovietska okupácia v roku 1968.

„Písanie je produktom myslenia,“ hovorí autorka Iva Kadlečíková. „Písané, opísané, zapísané myslenie. Čítame o myslení, zamýšľaní sa, spomínaní.“

Prečítajme si teda, čo si v roku 1969, v 26. čísle Matičného čítania myslel zaslúžilý umelec herec Samuel Adamčík (1904-1984), syn evanjelického kantora a učiteľa v Bohunicach:

„Všeobecne ľudia nie sú ani dobrí ani zlí. Každý človek nosí v sebe mnoho dobrých a pekných vlastností, ale je v ňom skryté aj mnoho zlého. A na povrch vychádza raz toto, inokedy zase viacej ono. Podľa toho, v akom prostredí sa človek ocitne a do akých okolností sa dostane. Príležitosť robí zlodaja. Pravdaže, sú aj jednotlivci, ktorých ani dar nezvedie, ani hrozba neskloní, ale takýchto je pomerne málo. Rovnako je málo takých, ktorí sú vyložene nebezpeční a škodliví, čo hádam za to ani nemôžu, lebo sú nenormálni, chorí. Naučili sme sa akosi podceňovať individualitu. Skrývame sa za slovo my, za kolektív, pretože jednotlivec je iba podradným ohníkom v kolektíve, nie je vlastne vôbec dôležitým. Nikoho nezaujímajú jeho myšlienky

Svetielkovanie slnečných slov

a názory, najmä ak vybočujú z predpísaných medzí. Jeho nadmerné nadanie, snaživosť a iniciatíva sú mu skôr

osobne na škodu, lebo začína nepríjemne vyčnievať z kolektívu a zobúdzajú voči sebe nevraživosť a závisť. Veľmi často sa spomína skoro osúchané konštatovanie: v dnešnom svete veda a technika urobili závažné pokroky a rapidne napredujú. Naproti tomu kultúra ducha, kultúra srdca, kultúra spolunažívania sa nevie z miesta hnúť. Myslím si, že najväčším nepriateľom a škodcom správnych spoločenských ľudských vzťahov je nezdravé sebeckvo. náš dnešný život je poznačený večným zhomom, mnohými povinnosťami, šturmovčinou, z čoho vyplýva naša povrchnosť, plytkosť, nezodpovednosť, nervozita medzi ľuďmi, neúcta k druhým, nedisciplinovanosť a tak ďalej. Raz musí prísť zdravá disciplína vyvierajúca znútra, z presvedčenia, nikým nenanútená.“

Na záver ešte hodno dodať, že vlni vyšla Iva Kadlečíkovej vo vydavateľstve Daniela Brunovského VirVar kniha rozprávok rumunských Slovákov (ktoré zozbieral a zapísal Karol Plicka) Prekrásny Janko s ilustráciami Albína Brunovského. Publikácia dostala „za autorskú literárnu interpretáciu a za výnimočný cit pre morfológiu rozprávky, ľudový jazyk a štruktúru rozprávania“ ocenenie Najlepšia detská kniha zimy 2010, ktorú udeľuje Bibiana, medzinárodný dom umenia pre deti v Bratislave. Ondrej Sliacky o knihe napísal v čísle 1-2 revue Bibiana 2011: „Kadlečíková zasiahla do kompozície, syntaxe i lexiky Plickovho rozprávača, ale vždy v súlade s jeho sociálno-kultúrnou identitou i s kánonom rozprávky a zachovala jej pôvodnú magickú atmosféru a rozprávkovú insitnosť.“ **Ivan Kadlečík**